

Sundhedsfremmende skolenetværk

Drejebog for sundhedsfremmende skolenetværk (SOL)

BAGGRUND

Etablering af et nationalt sundhedsfremmende skolenetværk skal ses i sammenhæng med det internationale netværk SHE – Schools for Health in Europe.

SHE-netværket er den europæiske platform for sundhedsfremmende skoler med deltagelse af 43 lande, herunder Danmark.

SHE-netværkets overordnede formål er at understøtte institutioner og fagprofessionelle i at udvikle og forankre sundhedsfremme i skolen. Endvidere fokuseres på at understøtte en sammenhæng mellem sundhedsfremme i skolen og politikudvikling i både uddannelses- og sundhedssektoren.

I juli 2010 udfærdigede SHE-netværket følgende symposium statement: *Sammenhæng mellem sundhed, lighed og bæredygtighed i skoler.*

Dette statement er et udtryk for et ønske om at sammentænke forskellige sektorielle programmer og strategier med udgangspunkt i en holistisk sundhedsforståelse. Hermed ses et yderligere formål for SHE-netværkets virke, idet der i symposiet lægges op til et samarbejde mellem regering(er), offentlige, private og frivillige institutioner og organisationer samt private virksomheder på et internationalt, nationalt og regionalt niveau.

I langt de fleste af deltagerlandene er der etableret et nationalt sundhedsfremmende skolenetværk, der understøtter SHE-netværkets overordnede formål, hvor disse nationale netværk i flere tilfælde er statsfinansieret. I Danmark drives netværket af Det nationale videncenter KOSMOS (www.vicekosmos.dk)

FORMÅL

Formålet med sundhedsfremmende skolenetværk er flersidigt. For det første ønskes et forum for udvikling og forankring af sundhedsfremme i skolen. For det andet ønskes et forum til styrkelse af det tværfaglige samarbejde mellem sundhedsfagligt og skolefagligt personale på såvel skole- som kommunalt niveau. For det tredje ønskes et forum, der kan generere synergieffekter mellem skolesektoren og sundhedssektoren i kommunerne.

OVERORDNET UDBYTTE

Der er tale om både et institutionelt og et kommunalt udbytte. På et institutionelt niveau skabes mulighed for udvikling, kvalificering, evaluering og implementering af sundhedsfremmende tiltag samt mulighed for generel skoleudvikling.

På et kommunalt niveau skabes mulighed for implementering af sundheds- og uddannelsespolitiske initiativer i skolen.

UDBYTTE VED DELTAGELSE I FORMELLE NETVÆRK

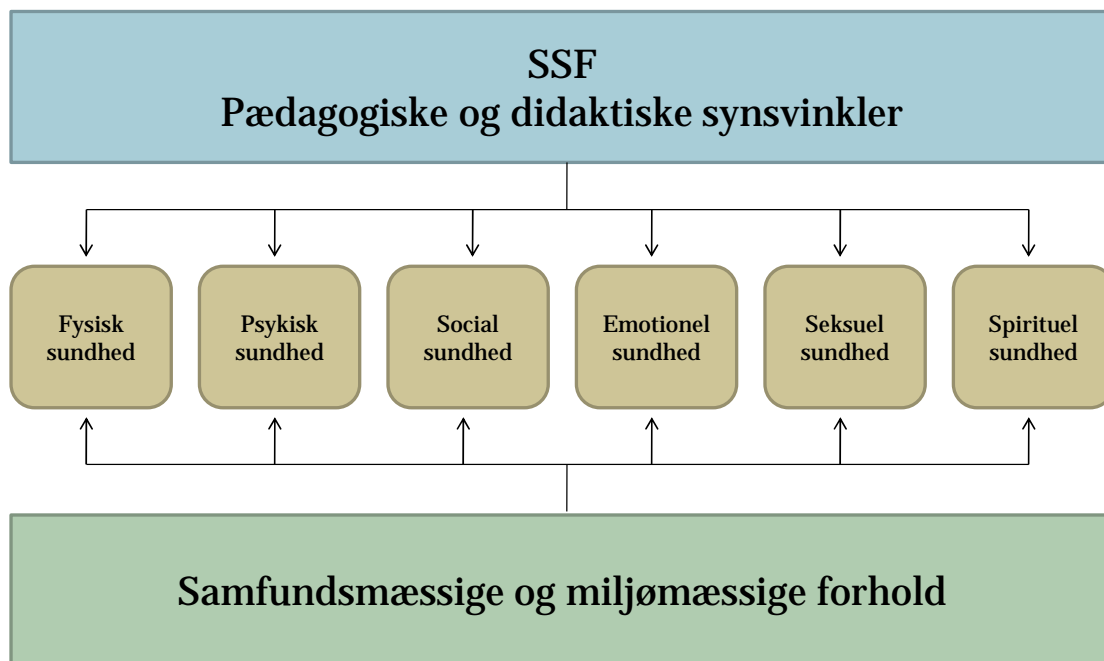
At deltage i et struktureret og lærende netværk handler i høj grad om læring og udvikling, og det er i den forbindelse muligt at udpege følgende fokusfelter:

- **Et effektivt informationssystem:** Hurtig og let adgang til forskellige vidensformer.
- **Personlig udvikling:** Mulighed for selvrefleksion.
- **Faglig udvikling:** Adgang til faglig sparring gennem erfaringsudveksling samt teoretisk og faglig viden gennem oplæg.
- **Inspirationskilde og innovation:** Problemløsning samt udvikling af nye synsvinkler, metoder og idéer gennem dialog.

INDHOLD

Sundhedsfremme i skolen tager udgangspunkt i et holistisk sundhedsbegreb. Forenklede Fælles Mål for sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab (SSF) anses som central for netværkets arbejde, og det obligatoriske emnes indhold operationaliseres med henblik på at udvikle og afprøve konkrete sundhedsfremmende læringstiltag for og med eleverne.

Nedenstående model (model 1) skitserer sammenhængen mellem det holistiske sundhedsbegreb og mål, læseplan og vejledning for sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab (SSF):

I relation til skolernes nuværende praksis udforskes blandt andet:

1. Sundhedsfremmede skolepolitikker.
  - Mad- og måltidspolitik, mobbepolitik, bevægelsespolitik, trivselspolitik etc.
2. Skolens fysiske miljø.
  - Bygninger, faciliteter, placering etc.
3. Skolens sociale miljø.
  - Samspelet mellem lærer og elev, mellem elever etc.
4. Sundhedsfærdigheder og handlekompetence.
  - Curriculum og aktiviteter.
5. Forbindelse til lokalsamfundet.
  - Forældre, foreninger etc.
6. Sundhedsservice.
  - Sundhedsplejen, PPR etc.

I relation til skolernes kommende praksis vægtes følgende:

- Skolen bidrager til at fremme elevernes sundhed.
- Skolen bidrager til at øge elevernes læringsoutcome.
- Skolen tilbyder et sikkert og støttende miljø.
- Skolen arbejder med elevernes aktive deltagelse og udvikling af handlekompetence.
- Skolen arbejder med sundhed i forhold til skolens ansatte.
- Skolen samarbejder med forældre og lokalsamfundet.
- Skolen integrerer arbejdet med sundhed i fortløbende aktiviteter.

- Skolen målsætter på baggrund af nøjagtige data og videnskabelig viden.
- Skolen søger kontinuerlig udvikling og kvalificering gennem fortløbende evaluering.

STRUKTUR

Netværksmøderne afholdes fire gange årligt.

Det anbefales, at skolerne er repræsenteret ved minimum 2 netværksdeltagere, idet det skønnes væsentligt, at der også kan foregår sparring internt på de enkelte skoler. Det anbefales endvidere, at relevante fagprofessioner er repræsenteret i skolenetværket; fx sundhedsplejen og PPR.

Den kommunale forvaltning bør være repræsenteret af minimum 2 netværksdeltagere: En repræsentant for sundhedsafdeling og en repræsentant for skoleafdeling.

Netværkets deltagere skiftes til at være værter for afholdelse af netværksmøder. KOSMOS varetager faciliteringen og forestår endvidere undervisning af netværksdeltagerne, hvor undervisningsindholdet supplerer model 1.

KOSMOS udsender dagsorden inden mødet, hvor netværksdeltagerne på det foregående møde bidrager med input hertil.

Der udarbejdes et reflekterende referat på baggrund af netværksmødet med henblik på fastholdelse, perspektivering og fortsat udvikling.

Der tilknyttes en hjemmeside - www.vicekosmos.dk/SOL - til netværket, hvor hjemmesiden har flere formål. For det første vil hjemmesiden være netværkets ansigt udadtil. For det andet vil hjemmesiden være et forum, hvor kommuner og fagprofessioner kan hente viden og inspiration.

SAMARBEJDSRELATIONER

KOSMOS samarbejder med Sund By Netværket, som bidrager på et strategisk niveau.

AFSLUTTENDE BEMÆRKNINGER

Nærværende drejebog skal forstås som et dynamisk dokument. Dette betyder, at drejebogen udvikles kontinuerligt på baggrund af løbende drøftelser og erfaringer.

KONTAKT

Anette Schulz, chefkonsulent

Forskning og Udvikling

Videncenter for Sundhedsfremme og Det nationale videncenter KOSMOS

UCSYD, Lembckesvej 7

6100 Haderslev

M: 7266 5250

E: ansc@ucsyd.dk

/uped, jan. 2016